OKTÓBER 2026

EDUMACY

NEWS LETTER

Vitajte v EDUmacy newsletteri.
Aktuality z oblasti bezpečnosti, kyberpriestoru, svetového diania a zahraničnej politiky

---

PREČO VOĽBY V IZRAELI NEZMENIA ŠKÁLU OPERÁCIÍ IDF
MATEJ SOPKO

RUSKÁ NAFTA NAMIESTO AMERICKÝCH SANKCIÍ
BARBORA PÁSZTÓ

AFD VYHRÁVA KRAJINSKÉ VOĽBY 2026
KRISTÍNA ŠEBOVÁ

HYBRIDNÝ OUTSOURCING
VIKTÓRIA MAJIRSKÁ

SEVERNEJ KÓREI SA OTVÁRAJÚ NOVÉ MOSTY
PETER BAJZA

edumacy.eu

PREČO VOĽBY V IZRAELI NEZMENIA ŠKÁLU OPERÁCIÍ IDF

MATEJ SOPKO

Izraelskú spoločnosť čakajú 27. októbra 2026 parlamentné voľby, v ktorých bude zvolených všetkých 120 poslancov Knessetu. Prvýkrát za neuveriteľných 38 rokov sa tieto voľby budú konať v riadnom termíne. To, že nevídaná politická stabilita prišla práve v geopoliticky veľmi náročnom období a v kontexte situácie, kde IDF bojuje na hneď niekoľkých frontách – proti Hamasu v Gaze, proti Hizballáhu v južnom Libanone a proti radikálnemu režimu ayatolláhov v Iráne, sa môže zdať ako absurdný paradox. Opak je ale pravdou.

Likud, strana súčasného premiéra Netanjahua a hlavný ťahúň jeho pravicovej koalície, je podľa prieskumov už niekoľko mesiacov jednoznačne na druhom mieste a je teda pravdepodobné, že nebude zostavovať budúcu vládu. Tu sa núka nesprávny záver, že to znamená odmietnutie vládnej zahraničnej politiky, možno dokonca vyjadrenie vôle k zmiereniu a stiahnutiu z Gazy. Predstavitelia opozície spolu s väčšinou spoločnosti však tento názor napriek silnému odmietaniu vládnej politiky nezastávajú.

„Protivojnový“ názor je totiž v Izraeli tak marginálny, že sa stal doménou maximálne drobných, často extrémistických strán reprezentujúcich buď arabskú menšinu, alebo komunistov. Jediná relevantná strana, ktorá je otvorene proti izraelskej prítomnosti v Gaze a Západnom brehu, sú progresívno-ľavicoví Demokrati so stabilnými desiatimi percentami. Zvyšná časť opozície na čele s pravdepodobným výhercom volieb, stranou Jašar, takmer vôbec nekritizuje samotnú vojenskú prítomnosť v Gaze a už vôbec nie v Iráne, práve naopak. Terčom kritiky býva vládna neschopnosť vojenskou silou zabezpečiť izraelskú bezpečnosť, či dokonca presvedčiť amerického prezidenta Trumpa k ešte silnejšej podpore Izraela a priamemu útoku na Irán s cieľom absolútnej deštrukcie režimu. Po začatí masívneho izraelsko-amerického bombardovania Iránu koncom februára sa prakticky celá opozícia zomkla v jednoznačnej podpore operácie a armádnych zložiek, niektorí predstavitelia dokonca vyjadrili explicitnú podporu i samotnému premiérovi. „Stojíme jednotne za pilotmi, bojovníkmi a bezpečnostnými silami v tej najoprávnenejšej operácii, aká len môže byť.“ – takto sa vyjadril Jair Lapid, vtedajší líder celej opozície. (The Times of Israel, 2026)

Tento sentiment jednoznačne vidieť i v prieskumoch verejnej mienky. Tam izraelská spoločnosť stále vyjadruje silnú podporu prebiehajúcim vojenským operáciám – nadpolovičná väčšina je proti ukončeniu operácií v Libanone, len dvanásť percent by podporilo diplomatické vyrovnanie s Iránom. V otázke Gazy sa 37% vyslovilo za návrat k úplnej okupácii územia, 33% za anexiu Gazy i Západného brehu, pričom len jedenásť by zverilo úlohu odzbrojenia teroristov z Hamasu medzinárodným intervenčným silám. Možnosť odpovede, ktorá

PREČO VOĽBY V IZRAELI NEZMENIA ŠKÁLU OPERÁCIÍ IDF

MATEJ SOPKO

neobsahuje žiaden spôsob vysporiadania sa s Hamasom, v prieskumoch ani nie je. (Arab Center Washington D.C., 2026) Podľa prieskumu robenom pri príležitosti tretieho výročia teroristickej invázie do Izraela 7. októbra 2023 zároveň markantne klesá pozitívne vnímanie Európskej únie, Európy ako bezpečného miesta pre život židov i percepcia Izraela ako civilizačne európskej krajiny. (The Times of Israel, 2026)

Pri zohľadnení týchto skutočností možno konštatovať jediné: Izraelci stále vnímajú Irán a ním podporované teroristické skupiny Hamas i Hizballáh za existenčnú hrozbu pre ich život s nutnosťou vojenského riešenia, pričom predmetom politickej diskusie je primárne jeho forma, nie samotná podstata. Toto prirodzene reflektuje opozícia, ktorá napriek odmietaniu osoby premiéra Netanjahua neodmieta fundamentálne piliere jeho zahraničnej a vojenskej politky. Tie nie sú dôvodom politickej polarizácie spoločnosti, práve naopak, panuje na nich široká politická i verejná zhoda. Obzvlášť v dobe, keď si židovská komunita pripomína výročie barbarstva zo 7. októbra 2023, pričom práve na tento deň sú v mnohých svetových metropolách naplánované „propalestínske“ pochody, slúži národná hrdosť a vojenská sila ako zjednocujúci faktor v izraelskej spoločnosti do takej miery, že možno badať opätovný nárast Likudu v prieskumoch, čo značí veľmi náročný záver kampane a tesný volebný výsledok. (The Jewish Chronicle, 2026) Tak či onak, zásadnú redukciu operácií IDF po voľbách očakávať nemožno.

PREČO VOĽBY V IZRAELI NEZMENIA ŠKÁLU OPERÁCIÍ IDF

MATEJ SOPKO

KOMENTÁR AUTORA

> Práve príležitosť izraelských volieb, kedy i do nášho verejného priestoru presakujú rôzne názory z danej spoločnosti, by mohla byť šancou na zlepšenie žalostne polarizovaného stavu diskurzu na tému izraelskej bezpečnosti. Momentom, ktorý nebude vyzerať ako pingpongový zápas s dehonestujúcimi nálepkami namiesto loptičky. Keď už nie medzi politikmi, večne sa naháňajúcimi za percentami v prieskumoch, tak aspoň nami ako nezúčastnenými pozorovateľmi. Nuanse zdar.

MATEJ SOPKO

Študent medzinárodných vzťahov, debatér, milovník slobody, vždy optimista. Večne zamestnaný otázkami, ktoré hýbu svetom.

RUSKÁ NAFTA NAMIESTO AMERICKÝCH SANKCIÍ

BARBORA PÁSZTÓ

Energetická bezpečnosť patrí medzi kľúčové témy medzinárodných vzťahov, keďže dostupnosť a ceny palív ovplyvňujú nielen každodenný život obyvateľov, ale aj fungovanie štátov. Ich dosah sa prejavuje v doprave, priemysle a hospodárstve, pričom významnú úlohu zohrávajú aj pri formovaní zahraničnej politiky a vzťahov medzi štátmi. Aktuálnym príkladom je dohoda, ktorú americký prezident Donald Trump oznámil 9. októbra 2026 po rokovaniach s ruským prezidentom Vladimirom Putinom. Jej cieľom je zvýšiť dodávky ruskej nafty na americký a svetový trh. Tento krok však vyvoláva otázky, ktoré sa netýkajú iba ekonomických záujmov Spojených štátov, ale aj dôveryhodnosti sankčnej politiky voči Rusku a širších vzťahov medzi USA, Európou a Ukrajinou. (BBC, 2026)

Podľa informácií má Rusko uvoľniť 300-tisíc ton nafty v októbri, ďalších 500-tisíc ton v novembri a jeden milión v decembri. Americké ministerstvo financií zároveň dočasne pozastavilo sankcie voči ruskému vývozu nafty, a to až do apríla 2027. Donald Trump toto rozhodnutie odôvodňuje snahou znížiť vysoké ceny palív, ktoré výrazne začali narastať v dôsledku vypuknutia vojny s Iránom. Vyššie náklady výrazne zasahujú najmä dopravcov, poľnohospodárov a iné odvetvia závislé od nafty. Americká administratíva preto očakáva, že zvýšenie ponuky paliva pomôže zmierniť tlak na domácu ekonomiku. (The Guardian, 2026)

Odborníci však túto teóriu spochybňujú, neveria, že dohoda prinesie výrazné a okamžité zníženie cien. Prvé dodávky nafty predstavujú v porovnaní s aktuálnou spotrebou USA pomerne malé množstvo a ich preprava môže trvať niekoľko týždňov. Proces môžu skomplikovať aj ukrajinské útoky na ruské rafinérie, ktoré môžu obmedziť schopnosť Ruska spracúvať ropu a vyvážať ropné produkty. Nie je tak isté, že Moskva vôbec bude vedieť dodržať všetky avizované objemy. Energetickí analytici tvrdia, že táto dohoda môže mať oveľa väčší politický význam než bezprostredný vplyv na ceny pohonných látok. (The Guardian, 2026) (Al Jazeera, 2026)

Najväčší rozpor sa však týka sankčnej politiky. Západné štáty zaviedli voči Rusku rozsiahle hospodárske sankcie po jeho invázii na Ukrajinu v roku 2022. Ich cieľom bolo obmedziť ruské príjmy a znížiť zdroje, ktoré Moskva využíva na financovanie vojny. Dočasné uvoľnenie sankcií teda vyvolalo kritiku u mnohých politikov ako napríklad aj u ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, ktorý dohodu označil za ústupok Moskve. Na protichodnú stranu sa postavili aj americkí zákonodarcovia z oboch hlavných politických strán, ktorí upozorňujú,že dovoz ruskej energie môže byť v rozpore s americkými právnymi obmedzeniami a zároveň priniesť Rusku ďalšie príjmy v pokračujúcej vojne. (BBC, 2026) (CNN, 2026)

RUSKÁ NAFTA NAMIESTO AMERICKÝCH SANKCIÍ

BARBORA PÁSZTÓ

Týmto rozhodnutím sa viac prehĺbili rozdiely medzi Spojenými štátmi a európskymi spojencami. Zatiaľ čo sa Washington snaží riešiť rast cien palív prostredníctvom zvýšenia dodávok a zmiernenia sankcií pre Rusko, európske krajiny používajú opačnú politiku a zdôrazňujú potrebu pokračovať v tlaku na Rusko a zachovanie podpory Ukrajiny. Zmierňovanie sankcií zo strany USA bez zodpovedajúceho pokroku smerom k ukončeniu vojny môže oslabiť jednotný postup západných spojencov. Táto dohoda nepredstavuje podľa viacerých zdrojov iba otázku energetického trhu, ale aj ďalší prameň napätia v transatlantických vzťahoch. (Al Jazeera, 2026)

Prípad ruskej nafty tak otvára otázku, do akej miery sú štáty ochotné dodržiavať vlastné politické záväzky, keď čelia ekonomickému tlaku. Spojené štáty sa snažia zmierniť rast cien palív, no spolupráca s Ruskom zároveň vyvoláva obavy, že hospodárske záujmy dostávajú prednosť pred snahou obmedziť ruské príjmy počas vojny na Ukrajine. Táto situácia poukazuje na náročnosť udržiavania jednotného postupu spojencov v čase, keď čelia rozdielnym ekonomickým a politickým tlakom.

RUSKÁ NAFTA NAMIESTO AMERICKÝCH SANKCIÍ

BARBORA PÁSZTÓ

KOMENTÁR AUTORA

> Na tejto dohode je najproblematickejšie to, že snaha riešiť aktuálne ekonomické záujmy môže dostať prednosť pred dlhodobými politickými cieľmi. Ak západné štáty prostredníctvom sankcií usilujú o obmedzenie ruských príjmov, ich následné zmierňovanie v záujme stabilizácie cien vyvoláva otázku, nakoľko dôsledne sú ochotné presadzovať vlastnú stratégiu. Rozumiem potrebe chrániť domácu ekonomiku, no zároveň si myslím, že takéto rozhodnutia by mali zohľadňovať aj ich širšie dôsledky. Nejde totiž len o cenu nafty, ale aj o dôveryhodnosť politických záväzkov a schopnosť spojencov postupovať jednotne. Práve v tom vidím hlavný rozpor celej situácie: opatrenie, ktoré môže priniesť krátkodobú ekonomickú úľavu, môže však zároveň aj skomplikovať dosahovanie dlhodobých zahraničnopolitických cieľov.

BARBORA PÁSZTÓ

Flexibilná študentka medzinárodných vzťahov, ktorá neustále rozvíja svoje komunikačné, organizačné a analytické schopnosti. Je otvorená novým výzvam, rada získava nové skúsenosti aby sa mohla osobnostne aj profesijne posúvať vpred.

AFD VYHRÁVA KRAJINSKÉ VOĽBY 2026

KRISTÍNA ŠEBOVÁ

Sú to už tretie krajinské voľby v poradí, v ktorých AfD dominovalo naprieč celou Spolkovou republikou Nemecko. Takýto vzostup AfD predstavuje zásadný míľnik v krajinských voľbách za poslednú dekádu. Od svojho vzniku v roku 2013, strana neprestáva rásť v počte voličov v rôznych typoch volieb (Tagesschau, 2026). V článku sa zameriame voľby zo septembra 2026, ktoré odrážajú do veľkej miery aj celonárodný trend a uvádzame niektoré politické stratégie, ktoré AfD využíva oproti štandardným politickým stranám.

Aktuálny výsledok je 19,2% úspešnosť strany. To je konkrétne 360 z 1875 dostupných mandátov v spolkových parlamentoch. Zastúpenie AfD chýba len v jednej zo 16 spolkových krajín. Najviac kresiel získala v spolkovej krajine Sachsen a to 40. (Berliner Morgenpost, 2026).

Jednou zo stratégií, ktoré politické strany uplatňujú je agenda setting. Aké témy dominovali v kampani AfD v krajinských voľbách? AfD voličom sľubuje výhodnejšie ceny energií a zľavy z cien energií, výstavbu nových jadrových elektrární, ktoré by mali tiež napomôcť zníženiu ceny energií. Pre spolkovú krajinu Baden-Württemberg má strana v pláne zamerať podporu na automobilový priemysel a to cez podporu výskumu syntetických palív. (SWR, 2026) Čo sa tém týka, tak AfD spájala lokálne problémy s celoštátnymi témami, najmä s migráciou a kritikou politických elít.

V nemeckých krajinských a regionálnych voľbách v roku 2026 bola AfD výrazným aktérom aj na sociálnych sieťach, a to vďaka trom stratégiám.

Prvou stratégiou bola masová produkcia príspevkov. Strana nevyužívala iba oficiálne profily na sociálnych sieťach, ale koordinovanú sieť stoviek účtov a botov. Takýto objem vytvoril v algoritmoch sociálnych sietí dojem väčšinového názoru a mohol posunúť aj radikálne témy do popredia respektíve cielene mierené témy.

Ďalšou stratégiou bola cielená polarizácia a vyvolávanie strachu či hnevu. AfD podávala témy migrácie a ekonomiky cez naratív ohrozenia bezpečnosti a životnej úrovne. Neustálym opakovaním v online priestore skúšala posúvať hranice akceptovateľného diskurzu a znormalizovala radikálne výrazy, ako napríklad „remigrácia“, ktoré tak prenikli do bežného politického slovníka a stali sa niečím signifikantným vo vzťahu k strane, teda akousi asociáciou. Treťou z podkategórie mediálnych stratégií bola decentralizácia komunikácie. Lokálni politici a pravicoví influenceri komunikovali neformálne, s využitím slangu ako jazyku mladých ľudí. (Potsdam Social Media Monitor, 2026)

AFD VYHRÁVA KRAJINSKÉ VOĽBY 2026

KRISTÍNA ŠEBOVÁ

Jazykovými prostriedkami a diskurzom taktiež strana posilňovala naratív „my" (bežní občania) vs."oni" (vládnuce elity)", čo sa dá považovať za diskurzívnu stratégiu. (The Guardian, 2026)

AFD VYHRÁVA KRAJINSKÉ VOĽBY

KRISTÍNA ŠEBOVÁ

KOMENTÁR AUTORA

Nemecké „Kommunalwahlen" len potvrdzujú to, čo ukázali nemecké parlamentné voľby. Podpora AfD medzi voličmi rastie a štandardné politické strany jej akosi nestíhajú, čo je škoda. AfD preukázateľne patrí medzi pravicové extrémistické strany a dokáže sa presvedčivo maskovať ako nositeľ bežného "hlasu ľudu". V čom najviac zaostávajú štandardné politické strany sú mediálne politické stratégie a komunikácia. Zatiaľ čo AfD bežne využíva umelú inteligenciu, influencerov, trendy videá, algoritmy a cielené šírenie obsahu, tak štandardné strany skôr ostávajú v tomto smere konzervatívne. Nedá sa stopercentne predikovať vývoj nemeckej politickej situácie, avšak AfD stále rastie a to, čo prináša ako v „komunálnom" tak aj parlamentnom volebnom programe by malo minimálne vzbudzovať obavy namiesto eufórie. AfD dlhodobo presadzuje vystúpenie z eurozóny a zavedenie nemeckej marky alebo aj remigráciu, ktorou má na mysli nútené deportácie ako spôsob riešenia migračnej krízy. V minulosti strana operovala aj s návrhom na vystúpenie z Európskej Únie, avšak v tomto ohľade zmiernila svoju komunikáciu. To, čo mnohým Nemcom prináša pocit nádeje v časoch hospodárskej krízy na druhej strane vyvoláva silné obavy a otázky zvyšku Európy o smerovaní Nemecka, pokiaľ AfD bude naďalej rásť a naďalej mať podobu takú, akú v súčasnosti má.

KRISTÍNA ŠEBOVÁ

Absolventka medzinárodých vzťahov na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov UMB. Pracuje pre medzinárodnú firmu švajčiarsko - japonského pôvodu. Naďalej ju zaujímajú témy integrácie Balkánu do EÚ, vplyv sociálnych sietí a AI na voľby, ako aj politicka situacia v DACH regióne.

HYBRIDNÝ OUTSOURCING

VIKTÓRIA MAJIRSKÁ

V Haniske pri Prešove sa 22. augusta 2026 v rámci policajnej akcie Dron podarilo prekaziť pripravovaný útok na ukrajinský závod Skyeton vyrábajúci drony. (AKTUALITY, 2026) Krátko nato nastal v Mníchove podpaľačský útok na stavenisku v blízkosti technologickej spoločnosti Rohde & Schwarz a ďalších firiem pôsobiacich v oblasti obranných technológií. (EUROMAIDAN, 2026) Paradoxne, priamymi vykonávateľmi týchto operácií neboli profesionálni agenti ani príslušníci cudzej štátnej služby, ale jednotlivci naverbovaní na vykonanie konkrétnych útokov. (THE INSIDER, 2026) Jeden z obvinených v prípade Hanisky tvrdil, že pokyny dostával cez Telegram od neznámych osôb. (iDNES.CZ, 2026)

Outsourcing tak začína presahovať hranice korporátneho prostredia. Podobnú logiku možno pozorovať aj v sabotážnych operáciách, pri ktorých štát alebo spravodajská služba nemusí konať priamo, ale môže využiť externých vykonávateľov. Medzi objednávateľom a vykonávateľom môže stáť viacero sprostredkovateľov, pričom jednotlivci dostávajú len čiastkové úlohy a často nepoznajú skutočnú identitu zadávateľa. Nemecké bezpečnostné orgány pre takto naverbovaných jednotlivcov používajú označenie „nízkoúrovňoví“ alebo „jednorazoví“ agenti. (BKA) Ak sú zadržaní, bezprostredné právne následky nesú oni, zatiaľ čo skutočný „klient“ zostáva v úzadí a môže akékoľvek zapojenie poprieť.

Nábor „jednorazových agentov“ sa často odohráva tam, kde ľudia bežne hľadajú prácu alebo rýchly zárobok. Cezhraničné vyšetrovanie štyroch európskych verejnoprávnych médií ukázalo, že náborári oslovovali najmä mladých a finančne zraniteľných ľudí prostredníctvom sociálnych sietí, pracovných platforiem a dobrovoľníckych fór. (EBU, 2026) Komunikácia sa následne presunula na Telegram a ďalšie online kanály, ktoré sťažujú odhalenie ich identity. Prvotná ponuka pritom môže pôsobiť nevinne, napríklad ako platené fotografovanie alebo natáčanie určitého miesta. (BKA) Charakter zadaní sa však postupne mení a prerastá do nezákonnej činnosti.

Čoraz častejší výskyt podobných prípadov ukazuje, že Haniska a Mníchov nie sú izolovanými incidentmi. Úlohy spojené so sledovaním objektov a sabotážami boli od začiatku vojny na Ukrajine zaznamenané aj v Česku, Poľsku, Rumunsku a Litve, čo poukazuje na vznik rozšíreného spôsobu vykonávania sabotážnych operácií. (EBU, 2026)

HYBRIDNÝ OUTSOURCING

VIKTÓRIA MAJIRSKÁ

KOMENTÁR AUTORA

V tejto situácii vidím dve ohrozenia na dvoch rozdielnych úrovniach. Prvým je ľudský rozmer a druhým je samotné bezpečnostné riziko. Ak sú na sabotážne úlohy získavaní ľudia vo finančnej núdzi alebo s kriminálnou minulosťou, môže ísť o cielené využívanie ich zraniteľnosti. To ich, samozrejme, nezbavuje zodpovednosti za vlastné konanie, no zároveň ukazuje, že za týmito činmi je niekto, kto ich situáciu vedome využíva na dosiahnutie vlastných cieľov.

Druhé riziko vidím v tom, ako ťažko sa takéto operácie pripisujú konkrétnemu aktérovi. Táto nejednoznačnosť môže komplikovať reakciu európskych štátov a zároveň vytvárať priestor na testovanie ich pripravenosti a ochoty reagovať. Zároveň však nemožno prehliadať širšie súvislosti, ktoré môžu naznačovať okolnosti útokov a výber cieľov, napriek tomu, že neexistujú dôkazy, ktoré by umožňovali jednoznačne ukázať prstom na jedného zodpovedného aktéra. Ak sú terčom napríklad spoločnosti zapojené do podpory Ukrajiny, tak už nejde len o vytvorenie materiálnej škody, ale aj o to odoslať strategický odkaz.

Napokon, podobná ponuka sa môže objaviť aj u niekoho v našom okolí a na prvý pohľad nemusí pôsobiť podozrivo. Človek ju môže ľahko považovať za spam alebo hoax a ďalej sa ňou nezaoberať. Ak by však niekto dostal ponuku na vykonanie neobvyklej úlohy za peniaze, je dobré vedieť, že odporúčaným postupom je uchovať komunikáciu a podozrenie oznámiť polícii.

VIKTÓRIA MAJIRSKÁ

Absolventka magisterského štúdia bezpečnostných štúdií so záujmom o dezinformácie, hybridné hrozby a širšie súvislosti súčasného bezpečnostného prostredia.

SEVERNEJ KÓREI SA OTVÁRAJÚ NOVÉ MOSTY

PETER BAJZA

Vojna na Ukrajine neovplyvňuje vývoj politiky a medzinárodných vzťahov len v Európe, ale aj v ďalekej východnej Ázii. Severná Kórea počas jedného mesiaca odomkla svoje hranice smerom k obom susedným veľmociam - Rusku a Číne. Nejde o obyčajné stavebné práce na cestách, ale o strategické premostenia, ktoré režimu v Pchjongjangu poskytujú ďaleko vyššiu ekonomickú aj bezpečnostnú voľnosť.

7. septembra 2026 došlo na severovýchodnej hranici k historickému prielomu keď Rusko a Severná Kórea oficiálne otvorili Most Jakova Novičenka. Ide o vôbec prvý cestný prechod medzi oboma krajinami. Až doteraz spájal severokórejský Rason s ruským Chasanom výhradne starý železničný Most priateľstva z 50. rokov. Nová cestná stavba cez rieku Tumen, vybudovaná v rekordne zrýchlenom tempe, dramaticky mení pravidlá hry. Umožňuje nielen priamu automobilovú, ale hlavne nákladnú prepravu surovín, tovarov a vojenského materiálu, bez nutnosti využívať finančne a logisticky náročnejšie námorné trasy, ktoré podliehajú prísnemu monitorovaniu zo strany západných zložiek. (The Guardian, 2026)

Len o niekoľko týždňov neskôr, 15. októbra 2026, prichádza ďalší zásadný posun na juhozápadnej hranici s Čínou. Po dvanástich rokoch čakania sa oficiálne spúšťa prevádzka na štvorprúdovom novom moste cez rieku Jalu, ktorý spája čínske mesto Dandong so severokórejským Sinuiju. Tento masívny lanový megamost postavila Čína ešte v roku 2014 za vyše 350 miliónov dolárov. Roky však fungoval ako svetoznámy „most do nikam“, keďže rameno mosta na severokórejskej strane končilo priamo v poľnohospodárskych poliach, pre chýbajúce colnice a prístupové cesty. Horúčkovitá dostavba colných terminálov v Sinuiju v posledných mesiacoch potvrdzuje, že Pchjongjang konečne stlačil zelené tlačidlo pre masívny tok tovaru. (CNN, 2026)

Hoci by sa mohlo zdať, že ide o obyčajnú koordinovanú susedskú spoluprácu, pozadie oboch projektov odkrýva oveľa jemnejšiu a komplexnejšiu geopolitickú hru. Severná Kórea bola po desaťročia vnímaná ako totálne izolovovaný štát, pričom po rozpade Sovietskeho zväzu sa jej ekonomika stala takmer výhradne závislá od Číny. Pchjongjang sa cítil byť v pasci čínskeho vplyvu a Kim Čong-un dlho hľadal cestu, ako túto jednostrannú závislosť vyvážiť. Príležitosť priniesla vojna na Ukrajine. Pre Moskvu sa Pchjongjang stal kritickým dodávateľom munície a vojenských kapacít (aj živej sily), za čo Rusko ponúklo to, čo Severná Kórea najviac potrebovala: palivo, potraviny a pokročilé vojensko-technologické know-how. Vzniklo tak tesné „strategické partnerstvo“, ktoré Rusko spečatilo aj výstavbou nového cestného mostu cez rieku Tumen. (Tomorrow’s Affairs, 2026)

SEVERNEJ KÓREI SA OTVÁRAJÚ NOVÉ MOSTY

PETER BAJZA

Tento dramatický posun v rusko-severokórejských vzťahoch však veľmi pozorne a s určitými obavami sledoval Peking. Čína nechce vidieť nestabilnú Severnú Kóreu s nekontrolovateľnými jadrovými ambíciami, no rovnako si nepraje, aby sa jej sused vymanil z jej vplyvu alebo až prešiel do výhradnej ruskej sféry vplyvu. Náhle odomknutie a spustenie Nového mosta cez rieku Jalu zo strany Číny je preto priamou reakciou Pekingu na rusko-severokórejské zblíženie. Peking musel ponuku zatraktívniť a zrýchliť ekonomickú výmenu, aby si poistil svoju kľúčovú pozíciu v Pchjongjangu. (Euronews, 2026)

Pre Kim Čong-una predstavuje táto situácia triumf v oblasti takzvaného hedgingu, stratégie hrania na viac strán. Otvorením dvoch masívnych pozemných koridorov do dvoch susedných veľmocí, s právom veta v Bezpečnostnej rade OSN, účinnosť západných sankcií utŕžila ďalšiu ranu. Severná Kórea už dnes nemusí prosiť o potravinovú pomoc ani robiť ústupky v jadrovom programe výmenou za uvoľnenie blokád. Režimu v Pchjongjangu sa podarilo premeniť rivalitu medzi Pekingom a Moskvou na vlastný geopolitický kapitál.

SEVERNEJ KÓREI SA OTVÁRAJÚ NOVÉ MOSTY

PETER BAJZA

KOMENTÁR AUTORA

Snaha KĽDR nebyť odkázaná na jediného sponzora je zjavná. Vojenská pomoc Ruskej federácii, rozvinutie spolupráce a následné podpísanie dohody o strategickom partnerstve prinášajú Severnej Kórei ovocie. Na rozšírenie cezhraničného spojenia reagoval aj jej hlavný partner, ktorý sa snaží udržať si svoj vplyv. Rusko a Čína nie sú len partnermi, ale aj konkurentmi a ich vzťah je poznačený množstvom nuáns. Rusko-čínska hranica je na čínskej strane násobne viac zaľudnená a Čína svojimi aktivitami čoraz viac preniká na Sibír. Rusku tiež v súčasnosti patria čínske historické územia Vonkajšieho Mandžuska, ktoré Čína stratila nerovnými zmluvami v „storočí poníženia“. V posledných rokoch sa Rusko dostáva vo vzťahu k Číne do pozície slabšieho partnera, čo sa snaží vyvažovať napríklad zvýšenou spoluprácou so Severnou Kóreou, krajinou v mnohom závislou od Číny. Tento príklad ukazuje, že členovia vzťahového trojuholníka nie sú oddanými spojencami, ale každý sa snaží vylepšiť si vlastnú pozíciu na geopolitickej šachovnici.

PETER BAJZA

Študent programu medzinárodné vzťahy, so záujmom o svetové dianie, bezpečnosť a konflikty. Venuje sa štúdiu ruského a čínskeho jazyka.